

[P. Mortensen.]

og i høj Grad imødekommer de Ønsker, Mindretallet har fremsat.

Jeg vil dernæst gerne gøre et Par Bemærkninger vedrørende det Lovforslag, som det ærede Medlem Hr. Schmidt har fremsat. Dér finder vi atter Bestemmelsen om Privatskolerne. Det ærede Medlem Hr. Schmidt udtaler, at Privatskolen er et nødvendigt Led i Mindretallets Skolevæsen. Vi har fra vor Side tidligere sagt, at det erkender vi slet ikke, og derfor erkender vi heller ikke det Krav, som er stillet af det ærede Medlem Hr. Schmidt om et større Statstilskud til Lærerlønningerne ved disse Privatskoler.

Det ærede Medlem foreslaar et Statstilskud paa $\frac{2}{3}$ af Lærerlønningerne, og det ærede Medlem har ved tidligere Behandlinger af denne Sag henvist til, at den tyske Stat yder større Tilskud til de danske Privatskoler Syd for Grænsen. Vi har jo behandlet det ærede Medlems Lovforslag i et Udvalg sidste Vinter, og jeg har draget i Tvivl, hvorvidt den Paastand var rigtig, at den tyske Stat bevilgede større Tilskud til Privatskolerne Syd for Grænsen. Nu er det naturligvis ikke afgørende for os, for den danske Stat og den danske Rigsdag, hvad den tyske Stat yder til Mindretallets skolerne Syd for Grænsen, men da jeg har draget Rigtigheden af det, det ærede Medlem har paastaaet i denne Forbindelse, i Tvivl, vil jeg gerne sige, at i Amtschulblatt staar der vedrørende Skoleordningen paa Mindretallets Omraade Syd for Grænsen i Oversættelse:

„En Trang til Oprettelse af private Folkeskoler med dansk Undervisningsprog vil altid være at anerkende, medmindre der allerede gennem offentlige eller private Folkeskoler er draget tilstrækkelig Omsorg for de til det danske Mindretal hørende Børns Undervisning“. Hvor det er nødvendigt at oprette saadanne private Folkeskoler, vil der dernæst være at yde Statsunderstøttelse som Regel svarende til 60 pCt. af det Beløb, som medgaaer til fuldt beskæftigede Læreres Lønninger.

Det er noget andet. For ganske vist staar der i denne Lovbestemmelse, at dér, hvor det offentlige ikke har sørget tilstrækkeligt for Mindretallets Børns Undervisning, kan der oprettes private Skoler, og dertil gives der 60 pCt. Statstilskud til de fuldt beskæftigede Læreres Lønninger; men det vil ogsaa sige, mener jeg, at dér, hvor det offentlige i Forvejen har draget Omsorg for en tilstrækkelig Undervisning Folke-

skolen vedrørende, vil der ikke være at betale noget Tilskud.

Jeg gør kun disse Bemærkninger, fordi jeg gerne vil give det ærede Medlem Hr. Schmidt Lejlighed til, hvis der findes andre Bestemmelser end dem, jeg her har nævnt, at gøre os bekendt dermed, uden at det naturligvis skal have nogen Indflydelse paa vor Stilling.

I det forelagte Lovforslags § 2 vedrørende Bestemmelser om den højere Skole udtaler det ærede Medlem Hr. Schmidt Ønske om, at der gives en privat tysk højere Skole Dimissionsret til Universitetet. Ogsaa denne Sag har været behandlet i det Udvalg, som sidste Aar var nedsat vedrørende det ærede Medlems Forslag, og jeg forstod, at der har været nogen Velvillie for det. Jeg synes i alt Fald, at der maa kunne findes en eller anden Løsning paa dette Spørgsmaal, findes en eller anden Form, som muliggør, at det tyske Mindretal faar en saadan højere Skoleklasse, at det, som det ærede Medlem Hr. Schmidt udtalte, kan faa Dimissionsret til Universitetet. Jeg vil i alt Fald støtte det Ønske, som er fremsat af det ærede Medlem, og skal saa i øvrigt anbefale begge Lovforslagene til Behandling i et Udvalg.

Chr. Ernst Christensen: Efter den Debat, der i sidste Uge fandt Sted om Forslag til Lov om Folkeskolens Styrelse og Tilsyn, et Forslag, der af Tinget blev modtaget med Velvillie, muligvis noget behersket Velvillie, kan det dog se ud til, at der vil gaa nogen Tid, maaske baade Vinter og Vaar, inden vi kommer til at gennemføre Forslaget til Lov om Folkeskolen i de sønderjydske Landsdele. Det er jo paa saa mange Maader og ved saa mange Bestemmelser knyttet sammen med det andet Lovforslag — og ærlig talt for vor Skyld ingen Alarm. Det haster ikke; „det har slet ingen Hast for den, der tror“, staar der i en gammel Sang af Johan Ottesen, og her haster det ikke, fordi vi ikke tror, at det forelagte Forslag er bedre end det, vi har. Ved Loven af 1. Maj 1923, der afløste en midlertidig Lov af 1920, fik vi en fuldstændig udbygget Skolelov for de sønderjydske Landsdele, der omhandler hele denne Skoles Forhold, Undervisningspligt, Skolens Styrelse og Tilsyn indenfor Kommune- og Amtsrådskredse, Lærerkaldelse, Fordeling af Udgifter, Undervisningsprog, private Skoler o. s. v. under Hensyntagen til de mange forskelligartede Forhold, der altid vil gøre sig gældende i et Grænsedistrikt.

Det var erfarne Mænd, der havde